

JAARVERSLAG 2025 EN JAARPLAN 2026

Contact

Telefoon: 088 - 256 76 65

E-mail: info@mensenhandeltwente.nl

Website: www.mensenhandeltwente.nl

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
1. Inleiding	4
1.1 Wat is mensenhandel?	4
1.2 Positionering Kenniscentrum Mensenhandel Twente	4
2. Kenniscentrum Mensenhandel Twente	5
2.2 Preventie	5
2.3 Meldpunt	8
2.4 Beleid	10
2.5 Procesregie	11
2.6 Onderwerpen in de verkennende fase	12
3. Financiën	14
Bijlage Factsheet 2025	15

VOORWOORD

Mensenhandel is een ernstig en mensonterend misdrijf dat diep ingrijpt in het leven van slachtoffers en onze samenleving als geheel. Juist omdat deze vorm van criminaliteit zich vaak aan het zicht onttrekt, is blijvende aandacht en samenwerking van groot belang. Kenniscentrum Mensenhandel Twente (KMT) speelt hierin een belangrijke rol.

Dit jaar bestaat het KMT vijf jaar. In de afgelopen jaren is vooral geïnvesteerd in bewustwording dat mensenhandel ook in Twente speelt en aandacht vraagt van ons allemaal. Daarnaast is ingezet op het beter herkennen van signalen door professionals en Twentse inwoners. Deze inspanningen hebben ertoe geleid dat het thema stevig op de agenda staat en dat het KMT steeds beter wordt gevonden. Nu is het tijd voor een volgende fase: een doorontwikkeling waarin nog gericht wordt ingezet op de opvolging van casuïstiek en waarin op een meer gestructureerde en eenduidige wijze regie wordt gevoerd op passende hulp en interventies.

KMT is onderdeel van Zorg- en Veiligheidshuis Twente en vormt een belangrijke schakel tussen signalering, bewustwording en aanpak. Door professionals bij elkaar te brengen, kennis te bundelen en samenwerking te versterken, wordt bijgedragen aan het eerder herkennen en effectiever bestrijden van mensenhandel. Dat is nodig, want alleen samen kunnen we slachtoffers beter beschermen en daders aanpakken.

Als bestuurlijk portefeuillehouder vind ik het van belang dat mensenhandel blijvend op de agenda staat – bij gemeenten, ketenpartners én in de samenleving. Dit jaarverslag en jaarplan onderstrepen niet alleen de urgentie van het thema, maar ook de gezamenlijke wil om hier verantwoordelijkheid voor te nemen.

Ellen Nauta

Burgemeester van Hof van Twente
Bestuurlijk portefeuillehouder mensenhandel

1. INLEIDING

Mensenhandel is een ernstig maatschappelijk probleem dat vaak niet direct zichtbaar is. Hoewel het in eerste instantie misschien ver weg lijkt, komt mensenhandel ook voor in Twente. Slachtoffers bevinden zich vaak in kwetsbare situaties en worden niet altijd herkend, waardoor deze vorm van uitbuiting nog te vaak onder de radar blijft. Juist daarom is het van groot belang om blijvend aandacht te hebben voor signalering, bewustwording en samenwerking, zodat slachtoffers tijdig in beeld komen en passende hulp ontvangen.

Samen met de veertien Twentse gemeenten en diverse ketenpartners binnen de domeinen zorg, veiligheid en straf zet Kenniscentrum Mensenhandel Twente (KMT) zich actief in voor het voorkomen, signaleren en bestrijden van mensenhandel en voor de ondersteuning van slachtoffers. In dit document wordt teruggeblikt op de activiteiten en resultaten van 2025 en vooruitgekeken naar de speerpunten voor 2026.

1.1 WAT IS MENSENHANDEL?

Mensenhandel is een verzamelterm voor verschillende vormen van uitbuiting, waarbij personen door dwang, misleiding of misbruik van een kwetsbare positie worden uitgebuit. Slachtoffers worden vaak onder druk gezet of afhankelijk gemaakt, bijvoorbeeld door schulden, dreiging of manipulatie, waardoor zij moeilijk aan de situatie kunnen ontsnappen.

Mensenhandel komt voor in uiteenlopende sectoren en situaties en kent zowel zichtbare als minder zichtbare vormen. Dit maakt het herkennen ervan complex en onderstreept het belang van kennis, alertheid en samenwerking tussen betrokken partijen.

Het kenniscentrum richt zich voornamelijk op drie verschillende vormen:

seksuele uitbuiting

criminele uitbuiting

arbeidsuitbuiting

1.2 POSITIONERING KENNISCENTRUM MENSENHANDEL TWENTE

Sinds mei 2021 is KMT als plustaak ondergebracht bij Zorg en Veiligheidshuis Twente (ZVHT). Met deze positionering is KMT stevig verankerd binnen de regionale samenwerking op het snijvlak van zorg, veiligheid en straf.

Als plustaak richt KMT zich, aanvullend op de reguliere taken van het Zorg en Veiligheidshuis, specifiek op preventie, signalering, beleidsontwikkeling en deskundigheidsbevordering rondom het thema mensenhandel. Vanuit deze rol fungeert KMT als kennis- en coördinatiepunt voor de veertien Twentse gemeenten en hun ketenpartners. Veiligheidsregio Twente (VRT) treedt op als gastheer van Zorg en Veiligheidshuis Twente (ZVHT). Vanuit deze constructie maakt KMT onderdeel uit van de organisatiestructuur van VRT.

2. KENNISCENTRUM MENSENHANDEL TWENTE

KMT vervult een centrale rol in de regionale aanpak van mensenhandel en richt zich daarbij op meerdere samenhangende kerntaken. Het team bestaat uit procesmanagers, een zorgcoördinator en een procesondersteuner. Daarnaast zijn een adviseur en een ketenmanager aan KMT verbonden, die vanuit hun functie een algemene rol vervullen voor het gehele team van ZVHT.

Het kenniscentrum zet in op deskundigheidsbevordering door professionals te trainen en te ondersteunen in het herkennen van signalen van mensenhandel en het adequaat handelen bij vermoedens daarvan. Daarnaast richt KMT zich op preventie, met als doel de bewustwording bij zowel inwoners als professionals te vergroten.

Ook fungeert het kenniscentrum als regionaal meldpunt, waar signalen en vermoedens van mensenhandel worden verzameld, beoordeeld en opgevolgd. Binnen de procesregie draagt KMT bij aan het versterken van de dadergerichte aanpak, onder meer door de samenwerking met handhavings- en opsporingspartners verder te verstevigen.

Op beleidsmatig niveau ondersteunt KMT gemeenten bij het ontwikkelen, implementeren en actualiseren van lokaal en regionaal beleid. Daarnaast vormt de ondersteuning van slachtoffers een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden. Hierbij faciliteert KMT passende opvang, zorg en begeleiding en coördineert de benodigde hulpverlening.

Deze kerntaken vormen samen de kapstok voor dit jaarverslag en het jaarplan. Per kerntaak wordt hieronder beknopt weergegeven welke inzet in 2025 is gepleegd en welke speerpunten in 2026 verder worden uitgevoerd.

2.1 DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING

Het doel van deskundigheidsbevordering is dat professionals in Twente signalen van mensenhandel beter herkennen, hier passend naar handelen en vermoedens melden. KMT levert een actieve bijdrage aan het vergroten van kennis, bewustwording en handelingsperspectief. Hierdoor kunnen professionals vanuit hun eigen rol bijdragen aan het voorkomen van slachtofferschap, het ondersteunen van slachtoffers, het aanpakken van daders en het stoppen van situaties van mensenhandel.

TERUGBLIK 2025

- In 2025 heeft KMT diverse voorlichtingen verzorgd voor ketenpartners, waaronder gemeenten en zorginstellingen. Deze voorlichtingen waren gericht op het vergroten van kennis over mensenhandel, het herkennen van signalen en het bieden van handelingsperspectief bij vermoedens van uitbuiting.
- Ook werkt KMT nauw samen met ketenpartners bij het organiseren van activiteiten die bijdragen aan het zichtbaar maken van mensenhandel. Een voorbeeld hiervan waren de Ondernijningsweerbaarheidsdagen in de Ondernijningsloods in Oldenzaal. Tijdens deze bijeenkomsten kregen ondernemers en andere bezoekers een realistisch beeld van criminele inmenging in en rondom bedrijven. KMT droeg hieraan bij met het onderdeel Eerlijk werken, veilig ondernemen, waarbij aandacht werd besteed aan het belang van een veilige werkomgeving, het voorkomen van uitbuiting en het versterken van de bedrijfsreputatie.
- Een ander voorbeeld van samenwerking met gemeenten was de betrokkenheid van KMT bij het Ondernijningshuis in Almelo dat toegankelijk was voor zowel professionals als inwoners van Noordoost-Twente. Bezoekers kregen hier via rondleidingen door ingerichte pop-upkamers inzicht in verschillende vormen van uitbuiting. KMT leverde hier een inhoudelijke bijdrage door met bezoekers in gesprek te gaan. Het doel was om bewustwording te creëren en te laten zien welke signalen kunnen duiden op ondernijnde situaties door deze in het huis na te bootsen.
- In het kader kennisdeling en het versterken van de samenwerking tussen ketenpartners organiseerde KMT in oktober een regionaal netwerkevent mensenhandel in Oldenzaal. Tijdens deze bijeenkomst kwamen zo'n 150 professionals uit de domeinen zorg, veiligheid en straf samen. Het thema seksuele uitbuiting stond centraal en vormde de basis voor kennisdeling, bewustwording en ontmoeting.

SPEERPUNTEN 2026

- Asielzoekers bevinden zich vaak in een kwetsbare positie en lopen zowel tijdens de migratiereis als binnen de asielopvang risico om slachtoffer te worden van uitbuiting. De Nationaal Rapporteur Mensenhandel benadrukt dat signalen van mensenhandel in de asielketen, waaronder bij COA locaties, niet altijd tijdig worden herkend of opgepakt. Volgens de rapporteur is het daarom noodzakelijk om te investeren in meer kennis, bewustwording en samenwerking tussen ketenpartners. In lijn met deze landelijke bevindingen investeert KMT in 2026 in het versterken van de regionale aanpak door Twentse aandachtsfunctionarissen mensenhandel te trainen, in samenwerking met de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA). Met deze trainingen wordt ingezet op vroegtijdige signalering, eenduidige samenwerking en het beter beschermen van (mogelijke) slachtoffers van mensenhandel.
- KMT ontwikkelt in 2026 Twentse signaalkaarten voor de verschillende vormen van uitbuiting waarop het kenniscentrum zich richt. Een signaalkaart is een praktisch hulpmiddel voor professionals, waarop veelvoorkomende signalen van uitbuiting overzichtelijk en herkenbaar zijn weergegeven, met als doel vroegtijdige signalering en passende actie te ondersteunen. Waar KMT eerder al beschikte over een specifieke signaalkaart voor arbeidsuitbuiting, wordt het aanbod in 2026 verder uitgebreid.

- Hoe komt een jongere in de criminaliteit terecht en in hoeverre is een pleger zelf ook slachtoffer? Op 26 mei biedt KMT de theatervoorstelling Van de Rails kosteloos aan voor Twentse professionals die in hun werk te maken hebben met jongeren, evenals voor andere geïnteresseerden. De voorstelling maakt inzichtelijk dat de realiteit van jongeren die te maken krijgen met criminele uitbuiting vaak complexer en minder zwart wit is dan op het eerste gezicht lijkt. Thema's als de verleiding van snel geld, kwetsbaarheid en druk van buitenaf staan daarbij centraal. Na afloop is er ruimte voor gesprek en reflectie over het herkennen van signalen, preventiemogelijkheden en de rol van professionals bij het doorbreken van criminele uitbuiting.
- Ook in 2026 blijft KMT zich richten op het verzorgen van voorlichtingen en trainingen voor diverse ketenpartners. Deze bijeenkomsten zijn vraaggericht en variëren van algemene inleidingen over mensenhandel tot verdiepende sessies die zijn afgestemd op specifieke doelgroepen. Naast deze vraaggerichte voorlichtingen neemt KMT ook zelf het initiatief om kennisdeling te bevorderen. Zo organiseert KMT in de Week tegen de Mensenhandel, in samenwerking met CoMensha, een online training over mensenhandel.

2.2 PREVENTIE

De preventieve inzet van KMT is gericht op het voorkomen van (herhaald) slachtofferschap en/of daderschap in het kader van mensenhandel. Waar deskundigheidsbevordering zich primair richt op het versterken van professionals, ligt bij preventie ook de focus op inwoners van Twente en in het bijzonder op kwetsbare doelgroepen, zoals jongeren. Door het vergroten van bewustwording, het versterken van weerbaarheid, het vroegtijdig signaleren van risicofactoren en het ondersteunen van passende interventies, draagt KMT bij aan het voorkomen dat mensen slachtoffer worden van mensenhandel of betrokken raken bij daderschap.

TERUGBLIK 2025

- In 2025 voerde KMT weer een publiekscampagne om inwoners van Twente bewust te maken van het feit dat mensenhandel ook in de regio voorkomt. Onder het campagneconcept 'Onzichtbaar... maar waar' werden onder meer korte video's en animaties ingezet via sociale media. Met deze campagne werd op laagdrempelige en herkenbare wijze uitgelegd wat mensenhandel is, welke vormen van uitbuiting er zijn en hoe signalen herkend kunnen worden. De campagne richtte zich op het vergroten van bewustwording en verwees inwoners actief naar het kenniscentrum voor informatie, advies en het melden van zorgen of signalen.
- Alle gemeentelijke aandachtsfunctionarissen mensenhandel hebben een set posters ontvangen als onderdeel van de campagne 'Ontzichtbaar maar waar'. Deze campagne had als doel een bijdrage te leveren om mensenhandel beter zichtbaar en bespreekbaar te maken. De vijf verschillende posters konden door de aandachtsfunctionarissen naar eigen inzicht worden opgehangen op plaatsen waar veel mensen komen, zoals publieke ruimtes, buurthuizen en bibliotheken. De posters zijn ook digitaal beschikbaar gesteld via een toolkitpagina.
- Ter verdere versterking van de bewustwording heeft KMT Virtual Reality (VR) brillen aangeschaft en ingezet als innovatief hulpmiddel. Met deze VR brillen kunnen gebruikers zich verplaatsen in de beleavingswereld van een slachtoffer van mensenhandel, waardoor de impact van uitbuiting op een indringende wijze voelbaar en inzichtelijk wordt gemaakt. De inzet van VR ondersteunt het gesprek over mensenhandel en draagt bij aan het vergroten van begrip en bewustzijn. De VR ervaring wordt gebruikt tijdens trainingen, bijeenkomsten en voorlichtingen en biedt een laagdrempelige, maar tegelijkertijd impactvolle manier om het thema onder de aandacht te brengen.

- Daarnaast heeft KMT een praatplaat over mensenhandel gelanceerd. Dit instrument is ontwikkeld om professionals te ondersteunen bij het herkennen van signalen en het bespreekbaar maken van vermoedens van uitbuiting. De bijdrage van een ervaringsdeskundige voegt daarbij een indringend perspectief toe vanuit de praktijk en onderstreept het belang van vroegsignalering en samenwerking tussen betrokken partijen.

SPEERPUNTEN 2026

- Mensenhandel lijkt vaak een ver van je bed show, maar komt ook in Twente voor. Om dit onderwerp bespreekbaar te maken en inzicht te geven in hoe mensenhandel werkt en hoe jongeren daarin verstrikt kunnen raken, lanceert KMT in 2026 de podcastserie Laat je niet strikken. In deze serie gaat podcastmaker Julia Berghuis in gesprek met ervaringsdeskundigen en experts. De podcast is bedoeld voor zowel jongeren als professionals en draagt bij aan bewustwording over de realiteit en impact van mensenhandel. De afleveringen zijn te beluisteren via Spotify en YouTube.
- KMT blijft betrokken bij de Risk Factory Twente, een ervaringsgerichte leeromgeving waar leerlingen in realistische scenario's leren omgaan met veiligheidsrisico's. Binnen de leerlijn voor het voortgezet onderwijs is KMT al enkele jaren betrokken bij het scenario rond criminele uitbuiting. In dit scenario ervaren leerlingen hoe jongeren door groepsdruk en verleiding in criminele uitbuiting kunnen belanden en welke keuzes daarbij bepalend zijn. De leerlijn sluit aan bij de leefwereld van jongeren en richt zich op het versterken van weerbaarheid bij een doelgroep die landelijk wordt aangemerkt als kwetsbaar voor mensenhandel. Ook in 2026 blijft KMT verbonden aan de Risk Factory en draagt zij bij aan het mogelijk maken en doorontwikkelen van deze leerlijn, zodat Twentse scholieren structureel worden bereikt met preventieve bewustwording over uitbuiting en mensenhandel.
- Naast de ontwikkeling van signaalkaarten voor professionals wordt er in 2026 een toegankelijke signaalkaart voor inwoners ontwikkeld, gericht op het herkennen van signalen van uitbuiting en het weten waar zorgen of vermoedens gemeld kunnen worden. Hiermee wordt beoogd de alertheid binnen de samenleving te vergroten en vroegsignalering te versterken. Daarnaast wordt de theatervoorstelling over criminele uitbuiting, genoemd in paragraaf 2.1, niet alleen aangeboden aan professionals in het kader van deskundigheidsbevordering, maar ook toegankelijk gemaakt voor inwoners. Door middel van herkenbare praktijkverhalen en dialoog draagt deze voorstelling bij aan bewustwording over de risico's, signalen en mechanismen van uitbuiting.

2.3 MELDPUNT

Het KMT-meldpunt is telefonisch bereikbaar voor bezorgde inwoners, (mogelijke) slachtoffers en professionals met een hulp- of adviesvraag. Professionals kunnen daarnaast signalen en casuïstiek melden via het online registratiesysteem PGAx. Het meldpunt heeft als doel om signalen van mensenhandel regionaal te verzamelen en te duiden, zodat een beter beeld ontstaat van wat er in Twente speelt. Tegelijkertijd maakt het meldpunt het mogelijk om meldingen op te volgen, passende vervolgstappen te zetten en betrokken partijen te adviseren bij de aanpak van concrete casuïstiek.

TERUGBLIK 2025

- In 2025 zijn bij KMT meldingen gedaan over in totaal 178 personen met (vermoedens van) slachtofferchap of daderschap van mensenhandel. Het is belangrijk hierbij te benadrukken dat niet iedere gemelde zorg of ieder signaal uiteindelijk mensenhandel betreft; veel meldingen vragen om nadere duiding, advies of doorverwijzing. De meldingen geven gezamenlijk echter wel waardevolle inzichten in wat zich regionaal afspeelt en vormen de basis voor passende opvolging.
- Van de gemelde personen ging het voor een aanzienlijk deel om minderjarigen (41 meldingen). In ongeveer twee derde van de gevallen waren het vrouwen met een gemiddelde leeftijd van 27 jaar. De verdeling naar uitbuitingsvorm laat zien dat seksuele uitbuiting en criminele uitbuiting het vaakst worden gesignaleerd, gevolgd door arbeidsuitbuiting. Deze cijfers bevestigen dat met name jongeren en jongvolwassenen een kwetsbare doelgroep vormen voor mensenhandel in Twente. Door signalen centraal te registreren en te analyseren, draagt het meldpunt bij aan een beter regionaal beeld en aan tijdige ondersteuning en opvolging van concrete casuïstiek.
- Het cijfermatige beeld is terug te lezen in de factsheet over het jaar 2025 (zie bijlage).

SPEERPUNTEN 2026

- In het komende jaar wordt opnieuw bekeken voor welke doelgroepen het KMT meldpunt bedoeld is. Op dit moment richt het meldpunt zich op bezorgde inwoners, (mogelijke) slachtoffers van mensenhandel en professionals, en beantwoordt het daarnaast algemene informatie en adviesvragen. Het herijken van deze doelgroepafbakening is bedoeld om scherper te formuleren voor wie het meldpunt primair is ingericht en welke verwachtingen daarbij horen. Dit draagt bij aan meer duidelijkheid voor de buitenwereld, een gerichtere inzet van capaciteit en een betere aansluiting bij de rolverdeling binnen het regionale netwerk van ketenpartners. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken hoe KMT zich verhoudt tot andere meld- en adviespunten en hoe het onderscheid tussen signalering, advisering en casuïstiek helder kan worden gecommuniceerd.
- Daarnaast wordt in 2026 verdere gewerkt aan een consistente inrichting van het registratiesysteem PGAx. Het doel is dat het systeem niet alleen ondersteunt bij de opvolging van individuele meldingen, maar ook inzicht geeft in de aard en omvang van mensenhandel in Twente. Door eenduidige registratie, heldere definities en structureel gebruik kan PGAx meer inzicht geven in trends, typen meldingen, doelgroepen en vormen van uitbuiting. Dit versterkt de monitoringfunctie van KMT en biedt een stevigere basis voor verantwoording, beleidsontwikkeling en regionale duiding. Met deze doorontwikkeling wordt toegewerkt naar een registratiepraktijk die zowel de dagelijkse werkzaamheden ondersteunt als strategische en beleidsmatige informatie oplevert.
- KMT, centrumgemeente Enschede, AVIM (politie) en Terwille stemmen gezamenlijk af over de inzet van een extra tijdelijk noodbed voor Twentse slachtoffers van mensenhandel. Het gaat om een opvangplek bij Terwille in Groningen, met een maximale verblijfsduur van tien dagen. Financiering kan plaatsvinden vanuit de DUUP-middelen (Decentrale Uitkering Uitstapprogramma's Prostituees).

Het noodbed is in eerste instantie bedoeld voor (trans)vrouwen die deelnemen aan het uitstapprogramma prostitutie. Wanneer de opvangplek beschikbaar is, kan deze ook worden ingezet voor andere vergelijkbare doelgroepen, zoals vrouwelijke slachtoffers van arbeidsuitbuiting of seksuele uitbuiting. Zowel de politie als KMT kunnen een beroep doen op deze opvangvoorziening. Terwille beoordeelt per casus of het noodbed en het ondersteuningsaanbod passend zijn bij de hulpvraag van het slachtoffer.

In de loop van 2026 worden nadere procesafspraken gemaakt tussen KMT, centrumgemeente Enschede en de politie over de inzet van en samenwerking rondom deze voorziening. Daarbij wordt nadrukkelijk ook de rol van gemeenten betrokken. Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het organiseren van passende opvang voor slachtoffers die in hun gemeente wonen of daar in een uitbuitingssituatie zijn aangetroffen. Zij hebben daarmee ook de verantwoordelijkheid voor het realiseren van passende uitstroom en vervolgoptvang.

2.4 BELEID

KMT geeft uitvoering aan de doorontwikkeling van beleid door het maken en onderhouden van samenwerkingsafspraken met zowel landelijke als regionale ketenpartners. Daarnaast stemt KMT op strategisch niveau actief af binnen het netwerk, onder meer door deelname aan de regionale themagroep Mensenhandel, Platform IVZ en de expertgroep Zorg, Veiligheid en Straf. Door deze structurele afstemming blijft KMT aangesloten bij landelijke ontwikkelingen en regionale prioriteiten.

TERUGBLIK 2025

- Naast de regionale inzet levert KMT ook een bijdrage op landelijk niveau. Dit gebeurt onder meer door deelname aan landelijke overleggen, zoals het zorgcoördinatorenoverleg (ZoCo overleg) en het keten-regisseursoverleg mensenhandel. Vanuit deze overleggen draagt KMT bij aan de afstemming en doorontwikkeling van de landelijke aanpak van mensenhandel. Daarnaast levert KMT input voor landelijke uitvragen, onder andere rondom de zogenoemde bouwstenen mensenhandel die worden gebruikt voor het ontwikkelen en harmoniseren van landelijke kaders.
- In maart is de Wet Gegevensverwerking door Samenwerkingsverbanden (WGS) in werking getreden. Deze wet biedt het juridische kader waarbinnen samenwerkingsverbanden, waaronder het Zorg en Veiligheidshuis, onder strikte voorwaarden domeinoverstijgend gegevens kunnen uitwisselen. De WGS is bedoeld om ketenpartners in staat te stellen samen te werken aan de aanpak van complexe casuïstiek, met inachtneming van duidelijke eisen op het gebied van proportionaliteit, doelbinding en dataminimalisatie. Een (relatief klein) deel van de casuïstiek waarbij KMT betrokken is, valt onder de inclusiecriteria van deze wet. Daarom is in 2025 gestart met de implementatie van de WGS binnen Zorg en Veiligheidshuis Twente, inclusief KMT. Dit implementatietraject wordt in 2026 voortgezet.

SPEERPUNTEN 2026

- Zoals hierboven beschreven valt het grootste deel van de casuïstiek waarbij KMT betrokken is niet binnen de inclusiecriteria van de WGS. Voor deze zaken is samenwerking en informatie uitwisseling tussen ketenpartners wel noodzakelijk, maar ontbreekt een expliciete wettelijke grondslag zoals de WGS die biedt. Daarom is het nodig om voor deze vorm van casuïstiek te werken met een afzonderlijk samenwerkingsconvenant. Landelijk wordt momenteel, onder meer door jurist Hans Versteeg, gewerkt aan een uniform model voor mensenhandel casuïstiek. Zodra dit landelijke kader is vastgesteld, is Twente voornemens hierbij aan te sluiten en dit model als leidraad te gebruiken voor regionale samenwerkingsafspraken en het opstellen van een bijbehorend convenant.
- Hoewel de WGS zelf geen specifieke voorschriften bevat voor de governance-structuur van Zorg en Veiligheidshuizen, zijn de juridische kaders en waarborgen uit de wet landelijk vertaald naar een template voor bestuurlijke afspraken. Deze bestuurlijke afspraken vervangen eerdere modelconvenanten en geven invulling aan de organisatorische randvoorwaarden die nodig zijn om gegevensverwerking onder de WGS zorgvuldig en rechtmatig te laten plaatsvinden.

Zo is onder meer vereist dat er een vast contactpunt wordt ingericht voor betrokkenen die gebruik willen maken van hun AVG rechten, dat één coördinerend functionaris gegevensbescherming wordt aangewezen voor het samenwerkingsverband en dat structureel overleg tussen partners is georganiseerd. Daarnaast wordt voorzien in een regionale, bestuurlijk verankerde stuurgroep die verantwoordelijk is voor besluitvorming, toezicht en strategische afstemming binnen het Zorg en Veiligheidshuis. Deze governance afspraken zijn landelijk vastgesteld en vormen het kader waarbinnen ook Zorg en Veiligheidshuis Twente, inclusief Kenniscentrum Mensenhandel Twente, de WGS implementeert en toepast.

Omdat KMT is gepositioneerd als plustaak binnen Zorg en Veiligheidshuis Twente, wordt in 2026 nader uitgewerkt hoe de afstemming, aansturing en verantwoording van KMT zich verhoudt tot het regionale partneroverleg en de regionale besluitvormende stuurgroep.

- Naast het juridische kader en de governance-structuur zet KMT in op het verder versterken van de eigen organisatie. Dit betekent dat interne werkafspraken worden herijkt, rollen en verantwoordelijkheden binnen het team worden aangescherpt en deze werkwijze ook duidelijk wordt uitgedragen naar buiten. Daarbij wordt tevens gekeken naar wat partners binnen het netwerk van elkaar mogen verwachten, onder meer in de rolinvulling van gemeentelijke aandachtfunctionarissen en in de samenwerking met ketenpartners.
- KMT maakt binnen de structuur van Zorg, Veiligheid en Straf onderdeel uit van de themagroep Mensenhandel en heeft actief bijgedragen aan het opstellen van de huidige regionale beleidsvisie Mensenhandel. In 2026 wordt deze regiovisie geëvalueerd door verschillende ketenpartners, waaronder het KMT. Centrumgemeente Enschede streeft ernaar deze evaluatie en het vervolgproces qua tijdslijn af te stemmen op de regiovisie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.

2.5 PROCESREGIE

De procesregie binnen KMT is erop gericht om te komen tot een samenhangende en afgestemde aanpak van mensenhandel casuïstiek. Daarbij staan het beschermen van slachtoffers, het voorkomen van verdere uitbuiting en het verstoren en aanpakken van daderschap centraal. KMT neemt hierin een verbindende rol door ketenpartners bij elkaar te brengen, te voorkomen dat interventies langs elkaar heen lopen en de effectiviteit van zowel slachtoffergerichte als dadergerichte maatregelen te vergroten.

TERUGBLIK 2025

- Vanwege de specialistische kennis die mensenhandel vereist en het feit dat casuïstiek zich regelmatig uitstrekt over meerdere Twentse gemeenten, kan het in specifieke situaties helpend zijn om de procesregie tijdelijk bij Kenniscentrum Mensenhandel Twente te beleggen. Dit geldt met name bij casussen waarin gespecialiseerde expertise over mensenhandel nodig is of waarbij meerdere slachtoffers in verschillende gemeenten betrokken zijn.

In de afgelopen periode lag de focus van KMT in de procesregie vooral op slachtoffergerichte casuïstiek. In het merendeel van de meldingen was de verdachte in eerste instantie nog niet of slechts beperkt in beeld. KMT heeft al geruime tijd de ambitie om de dadergerichte aanpak verder te versterken door ook daarin actief procesregie te voeren. In 2025 is hiervoor een eerste stap gezet door het maken van samenwerkingsafspraken met RIEC Oost Nederland.

- In het kader van deze nieuwe samenwerking organiseerde KMT samen met het RIEC een interactieve table-top sessie voor ketenpartners, gericht op het gezamenlijk doorleven van de nieuwe werkafspraken. Tijdens deze bijeenkomst werd ingegaan op de WGS en werkten deelnemers aan de hand van een fictieve casus vanuit hun eigen expertise uit welke rol zij kunnen vervullen en wat nodig is om gezamenlijk tot een effectieve aanpak te komen. De sessie, die werd afgesloten met een gezamenlijke reflectie in aanwezigheid van portefeuillehouder Ellen Nauta, leverde waardevolle inzichten op. Daarmee vormde deze bijeenkomst een eerste stap in het versterken van de dadergerichte procesregie.

SPEERPUNTEN 2026

- Waar de afgelopen jaren de nadruk vooral lag op het vergroten van bewustwording, preventie en signalering rondom mensenhandel, verschuift in 2026 het accent naar de opvolging van meldingen. Het meldpunt wordt inmiddels goed gevonden: in het afgelopen jaar zijn ruim 170 meldingen geregistreerd. De komende periode richt KMT zich daarom op het versterken van de procesmatige opvolging van deze meldingen. Daarbij wordt onder meer gekeken naar de rolverdeling tussen procesmanager en zorgcoördinator binnen een casus, de doorontwikkeling van PGAx als ondersteunend systeem en de verdere uitwerking van het juridische kader.
- In het afgelopen jaar heeft KMT voorbereidingen getroffen om meer procesregie te kunnen voeren op mensenhandel casuïstiek. Daarbij is ingezet op het verder inrichten en benutten van het registratiesysteem PGAx voor mensenhandel en op het verkennen en implementeren van de WGS. Deze stappen legden de basis voor een meer regisserende rol van KMT. In 2026 wordt hierop voortgebouwd door nadrukkelijk te investeren in het versterken van de procesregierol, met specifieke aandacht voor het verder ontwikkelen van de dadergerichte aanpak, in samenhang met passende juridische kaders en samenwerking met ketenpartners.

2.6 ONDERWERPEN IN DE VERKENNENDE FASE

In het jaarplan 2025 heeft KMT twee ontwikkelonderwerpen benoemd die in de praktijk vooral nog in een verkennende fase waren. Zo is onderzocht hoe ervaringsdeskundigheid structureel kan worden ingezet binnen de aanpak van mensenhandel, in lijn met de regionale Versterkingsagenda Zorg, Veiligheid en Straf. Hoewel hierover gesprekken zijn gevoerd

en inzichten zijn opgehaald, heeft dit in 2025 nog niet geleid tot concrete werkafspraken of een uitgewerkt voorstel voor implementatie.

Daarnaast is aandacht uitgegaan naar een mogelijke publiekscampagne gericht op scholen. Door veranderende prioriteiten gedurende het jaar en beperkte beschikbare capaciteit is deze campagne niet uitgewerkt tot een concreet product. De verkennende activiteiten hebben echter wel bijgedragen aan het scherper krijgen van randvoorwaarden en aandachtspunten voor mogelijke vervolgstappen in de komende periode.

3. Financiën

KMT wordt gefinancierd via centrumgemeente Enschede. Enschede ontvangt namens alle veertien Twentse gemeenten middelen van het Rijk via de Decentralisatie uitkering Vrouwenopvang (DUVO). Deze middelen vallen onder het beleidsgebied Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIAR). Dit beleidsterrein omvat naast mensenhandel ook andere vormen van geweld en uitbuiting, zoals huiselijk geweld en kindermishandeling, vrouwen- en mannenopvang, seksueel geweld, seksueel grensoverschrijdend gedrag en eengerelateerd geweld. KMT ontvangt van de centrumgemeente Enschede een zelfstandige subsidie, waarmee de structurele financiering van het kenniscentrum is geborgd. Op deze wijze dragen alle Twentse gemeenten gezamenlijk bij aan het functioneren van KMT via de centrumgemeente Enschede.

Begroting 2025 KMT	Jaarbedrag
Personele kosten	€ 386.043
Huisvesting	€ 13.600
Overhead	€ 24.400
Preventie	€ 58.600
Totaal	€ 484.443

De subsidie wordt in juni 2026 definitief vastgesteld. Hiervoor levert KMT relevante documentatie aan bij de centrumgemeente Enschede. Bij het vaststellen van de begroting wordt een afwijking verwacht in de personele kosten. Deze kosten vallen lager uit dan begroot, doordat een vacature langere tijd open heeft gestaan. Deze vacature is inmiddels ingevuld.

Bijlage Factsheet 2025

FACTSHEET 2025

KENNISCENTRUM MENSENHANDEL

TWENTE SAMEN TEGEN MENSENHANDEL

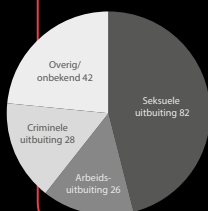
Twente werkt intensief samen in de aanpak van mensenhandel. Kenniscentrum Mensenhandel Twente voert regie op deze samenwerking en werkt voor en met de 14 Twentse gemeenten. In deze factsheet blikken we terug op het jaar 2025. Het kenniscentrum is de schakel tussen de domeinen zorg, veiligheid en straf. Er wordt intensief samengewerkt met diverse partijen zoals het OM, wijkteams, politie en zorgpartners.

KERTAKEN

- Deskundigheidsbevordering
- Preventie
- Meldpunt
- Daderaanpak
- Procesregie
- Doorontwikkeling beleid

CIJFERS 2025

Het KMT heeft een meldpunt waar in 2025 over 178 personen, waaronder 41 minderjarigen, een melding is gedaan met (vermoedens van) slachtofferschap.

- 115 vrouwen
- 49 mannen
- 14 overig

Aanmelders

7 x zorg/wijkteam
26 x gemeente
11 x politie
8 x slachtoffer/betrokkene
3 x CoMensha
123 x anders

Gemiddelde leeftijd van slachtoffers:

27

DEFINITIE

Wanneer iemand onder dwang dingen moet doen waar iemand anders aan verdient, spreken we van mensenhandel. Het kenniscentrum richt zich met name op vier verschillende vormen:

- seksuele uitbuiting
- criminele uitbuiting
- arbeidsuitbuiting
- gedwongen orgaanhandel en draagmoederschap

GEREALISEERD

- Netwerkevent over seksuele uitbuiting georganiseerd voor professionals.
- Voorlichtingen verzorgd voor diverse ketenpartners.
- VR-brillen aangeschaft waarmee deelnemers zich kunnen verplaatsen in de belevingswereld van een slachtoffer; inzetbaar als bewustwordingstool.
- Praatplaat ontwikkeld en breed beschikbaar gesteld als gespreksinstrument om signalen van mensenhandel bespreekbaar te maken.
- In samenwerking met gemeentelijke aandachtfunctionarissen posters beschikbaar gesteld, die door gemeenten zijn ingezet om het thema onder de aandacht te brengen.
- Twentse publiekscampagne voor jongeren ontwikkeld en uitgevoerd, gericht op bewustwording rondom seksuele en criminele uitbuiting.

MEER WETEN?

Wil je sparren, een melding doen of meer weten wat het kenniscentrum kan betekenen? Neem contact met ons op!

Telefoon: 088 - 256 76 65
E-mail: info@mensenhandeltwente.nl

Onderdeel van Zorg en Veiligheidshuis Twente

VOLG ONS OP SOCIAL MEDIA

**KENNISCENTRUM
MENSENHANDEL
TWENTE**